

riti i autorima koji proučavaju starija razdoblja slavonsko-baranjske prošlosti. Možda bi za početak trebalo da se i netko od radnika Centra usmjeri na istraživanje Slavonije pod turskom i austrijskom vlašću.

Damir Agičić

PODRAVSKI ZBORNIK 1980, '81, '82, '83.

Koprivnica 1980—1983

Podravski zbornik izlazi od 1975. i vrijedan je prinos znanstvenoj obradi jednog kraja.

Namjena zbornika je i da prikaže položaj i značenje Podravine u razvoju Jugoslavije. Lokalna historiografija, što je i razumljivo zastupljena je u najvećoj mjeri. To je ono što je vrijedno i potrebno, jer otkriva mnoštvo novih zanimljivih podataka i rezultata.

Većina tekstova posvećena je 20. stoljeću i to posebno NOB-u i razdoblju neposredno pred rat.

Dva članka daju povijesni pregled mjesta kroz njihovu povijest:

Krešimir Šalamon, *Iz povijesti đurđevačkog starog grada* (PZ 1980, 344—356). Prati povijesno — spomeničko naslijeđe od najstarijih pretpovijesnih dana do 1606. godine tj. do kraja austro-turskog rata. Mogla bi se uputiti zamjerka da je razdoblje feudalizma opisao pomalo dogmatski.

Marija Winter, *Ludbreški grad i njegovi gospodari* (PZ 1980, 357—359) slično kao i Šalamon iznosi pregled razvitka Ludbrega od dana »kada su 6. god. n.e. tu došli Rimljani« pa sve do najnovijih vremena.

Iz srednjovjekovne povijesti: Alojz Jembrih, *Studenti iz sjeverne Hrvatske na bečkom sveučilištu u XIV. i XV. stoljeću* (PZ 1980, 339—343). Posvetio se problemu koji nije dovoljno valoriziran. Istraživanjem matičnih knjiga bečkog sveučilišta objavljuje spisak studenata (poimenice, te mjesto boravka) iz »Sclavoniae superior«. Dolazi do rezultata da je u razdoblju od 1377. do 1450. u Beču studirao 131 Hrvat.

Kao što je već rečeno većina tekstova se odnosi na 20. stoljeće. Mira Kolar Dimitrijević *Razvoj privrede i radničke klase u Koprivnici* (1918. — 1945. godine) (PZ 1980, 13—25). Daje širok pregled razvoja oslikan s više aspekata. Zastupa teoriju o zaostajanju Koprivnice u industrijalizaciji, u prvoj polovini XX stoljeća.

U PZ 1981. ista autorica *Društveno-ekonomski odnosi u Podravini od 1939. do kraja 1941. godine* (32—45), iscrpno i tabelarno prikazuje društveno-ekonomske odnose u cjelini.

Vrijedno je upozoriti na istraživanja Zdravka Dizdara o razvitku NOP-a. *Djelovanje organizacija komunističke partije Hrvatske u Podravini uoči rata i u toku 1941. godine* (PZ 1981., 7—32). Prikazuje prilike u Podravini u doba stare Jugoslavije i u 1941. godini. Podravina se sukobljavala s istim problemima i suprotnostima kao i ostali naši krajevi.

Daljnja istraživanja pratimo u PZ 1982. *Pregled razvitka NOP-a u Podravini 1942. godine* (30—58), te u PZ 1983. *Razvoj NOB-a u Podravini u 1943. godini* (7—32). Pisana jednostavnim jezikom i nepoterećena suvišnom masom podataka ova će istraživanja sigurno koristiti jednom integralnom proučavanju NOB-a na širem prostoru.

Rade Milosavljević, *Borbeni put Prve kalničke narodnooslobodilačke partizanske čete* (1981, 60—69). Opisuje borbeni put Čete od osnutka 10. 03. 1942. do kraja godine kada je bila uništena od mnogo većih snaga okupatora. Autor u PZ 1982. prati dalje aktivnosti partizana na Kalniku. *Prekretnica na Kalniku* (75—81). U njemu donosi podatke o osnivanju Kalničkog narodnooslobodilačkog partizanskog odreda, koji ubrzo postaje jedan od najaktivnijih u zemlji. Daje pregled akcija i popis imena komandanata i komesara Odreda.

Božena L o b o v e c, *Sudjelovanje žena koprivničkog kraja u NOB-u* (PZ 1982, 58—75). Članak se temelji na sjećanjima ženâ boraca.

Dragutin Feletar *Prilozi za bibliografiju o revolucionarnoj prošlosti Podravine* (PZ 1981, 89—93). Objavljuje »tek manji dio koji je autor prikupio, a arhivi nemaju sređenu građu«. U svakom slučaju vrijedan prilog bibliografiji.

Stjepan Krivošić, *Stanovništvo Podravine 1659—1859 godine* (PZ 1983., 147—165). Objavljuje svakako jedan od najvrednijih članaka u ovom broju zbornika. Bavi se tematikom koja je slabo ili gotovo nikako zastupljena u našoj historiografiji. Posebno je nedovoljno istražen period prije 1857. godine tj. kada je proveden prvi suvremeni opći popis stanovništva na cijelom području Hrvatske. Tekst je potkrijepljen grafikonima, tabelama i kartama.

U arheološku skupinu idu radovi Zorka Markovića koji se javlja člancima iz broja u broj. *Pregled prethistorijskih promjena na području sjeverozapadne Hrvatske* (PZ 1981, 228—245). Želi prije svega potaknuti na veća istraživanja jednog kraja koji je naseljen stotinama tisuća godina. Članak je popraćen ilustracijama predmeta pronađenih na istraženim lokalitetima. *Rezultati istraživanja prethistorijskih lokaliteta oko Koprivnice 1981. godine* (PZ 1982, 239—264). Navodi istraživanja i rezultate Muzeja grada Koprivnice. Uz tekst su ilustracije nađenih predmeta.

Mirko B u l a t *Dio rimske ceste Poetovio—Mursa u Podravini* (PZ 1983. 263—270). Rad mu se temelji na rukopisu ing. R. Franjetića *Kako je mogao izgledati rimski limes duž Drave?* Franjetić je bio stručnjak za vodograđevne radove i melioracije, a amaterski se bavio i arheologijom. Bulat navodi da postoje problemi oko lociranja ceste, te da su možda postojale čak i dvije paralelne ceste.

Podravski zbornik ne samo da održava posebnosti u povijesnom razvoju već i u arheologiji, privredi, kulturi, etnologiji. Nadaймо se da će u idućim brojevima proširiti tematiku istraživanja i dodirnuti i druga pitanja.

Darko Šantek

SVEUČILISTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 18

ZAGREB

1985.

Izdavač: Sveučilište u Zagrebu — Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Centar za povijesne znanosti — Odjel za hrvatsku povijest,
Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 600 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođeni su plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informiranje SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 18

Za izdavača
Prof. dr *Josip Adamček*

Lektor
Ivan Tolj

Korektor i tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

AGIČIĆ Damir, student, Filozofski fakultet Zagreb
BOBAN mr Branka, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
BOBAN dr Ljubo, Filozofski fakultet Zagreb
BUDAK mr Neven, Filozofski fakultet Zagreb
BUŽIĆ-BOŽANČIĆ dr Danica, Poljana kralja Tomislava 3, Split
ĐURIĆ Vesna, student, Filozofski fakultet Zagreb
FILIPOVIĆ Klara, Šestinski vijenac 22, Zagreb
GOLDSTEIN mr Ivo, Filozofski fakultet Zagreb
GROSS dr Mirjana, Britanski trg 12, Zagreb
KARDUM mr Livia, Fakultet političkih nauka Zagreb
KLOPČIĆ Franc, Linhartova 62, Ljubljana
KUDELJIĆ Zlatko, Turinina 4, Zagreb
LUČIĆ dr Josip, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1 Zagreb
MIJATOVIĆ Anđelko, P. Togliatija 12, Susjedgrad, Zagreb
MIROŠEVIĆ mr Franko, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb
NIKOLANCI Mladen, B. Ivanovića 10, Split
OČAK dr Ivan, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1, Zagreb
PAVLIČEVIĆ dr Dragutin, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
PEKIĆ mr Milenko, Naučna biblioteka, Zadar
PERIČIĆ dr Šime, Zavod JAZU, Obala oktobarske revolucije 8, Zadar
PRELENDER Ivica, Iza Roka 1, Dubrovnik
STANČIĆ dr Nikša, Filozofski fakultet Zagreb
STRČIĆ dr Mirjana, Kumičićeva 42, Rijeka
STRČIĆ Petar, Arhiv Hrvatske, Zagreb
STUBLIĆ Zlatko, Vlašićka 12, Zagreb
ŠANTEK Darko, Trnac 29, Zagreb
ŠVAB mr Mladen, Leksikografski zavod »Miroslav Krleža«, Zagreb
TARADŽIĆ Branka, student, Filozofski fakultet Zagreb
VRANJEŠ-SOLJAN mr Božena, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta Krčka 1 Zagreb
ZORIĆ Damir, Salopekova 18, Zagreb